

De lange adem

Van dezelfde auteur:

De duiker (2003)

Aphinar (2007)

Alles kan kapot (2011)

Elders (2014)

Martijn Knol

De lange adem

Roman

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek
een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

© Martijn Knol 2020
Alle rechten voorbehouden
Omslagontwerp Christoph Noordzij
Omslagbeeld © René Magritte, *La Reconnaissance Infinie* (1963)
Foto auteur © Francesca Lucarotti

NUR 301
ISBN 978 90 284 2742 6
www.wereldbibliotheek.nl

*Werkelijk wijs is hij die zich zo min mogelijk laat raken
door de uiterlijke gebeurtenissen. Daartoe moet hij zich
pantseren met realiteiten die dichter bij hemzelf staan dan
de feiten, en die feiten wijzigen voordat ze tot hem komen.*

Fernando Pessoa, *Boek der rusteloosheid*, Fragment 97

negenennegentig muren – proloog

Twee gekken dromen van een leven buiten het gesticht waarin ze gedwongen zijn opgenomen. Om te kunnen ontsnappen zullen ze over honderd muren moeten klimmen. Ze verbergen water en proviand en wachten de nacht af, die hun geduld beloont met een wolkeloze hemel en een volle maan. Kort na twaalfen sluipen ze over uitgestorven tuinpaden naar de gereedschapsschuur en dragen een schuifladder naar buiten om die tegen de eerste instellingsmuur te plaatsen.

Ze bestijgen de sporten, trekken de ladder op en dalen aan de andere kant van de muur weer af naar de aarde. Hun reis naar de vrije wereld is begonnen. Muur na muur herhalen ze dezelfde handelingen. Ladder op, ladder af. Ladder op, ladder af. Muur tien. Muur twintig. Ladder op, ladder af. Muur dertig. Af en toe pauzeren ze voor een slok water of een hap brood. Ladder op, ladder af. Muur veertig. De zon is al op als ze bezweet voor de vijftigste muur staan. ‘Kun je nog?’ zegt de eerste gek.

‘Jawel,’ antwoordt de tweede.

‘Oké, daar gaat ie weer.’

Ladder op, ladder af. De zon brandt de uitbrekers op de kaalgeschoren kop en op het gestreepte gestichtsgewaad. Ladder op. Muur negentig. Muur vijfnegentig. Ladder af. Na de negennegentigste muur, het is al bijna avond, vraagt de eerste gek hijgend: ‘Kun je nog?’

‘Nee,’ puft de tweede. ‘Ik ben kapot.’

‘Ik ook.’

‘...’

‘Kom, we gaan terug.’

II

Een grap zo gedetailleerd vertellen dat vaart verzandt in traagheid en relativering wordt gerelativeerd. Een mop verpesten verrijken met twijfel.

III

De modernistische wandelaar denkt na iedere stap na over de volgende. Zij, hij blikt terug op vorige passen, mijmert over alternatieve routes, overweegt een correctief pasje, reflecteert op wandelen in het algemeen of bestudeert röntgenopnamen van het lopende lichaam.

IV

Slechtlopende tekst! Verknijpte schrijver!

DEEL I

[1] blauwe plekken

‘Kijk,’ zei Rachid, ‘we hebben klanten.’

Robbert stak zijn telefoon weg en rolde zijn bureaustoel zo snel dichterbij dat zijn armléuning tegen die van Rachid tikte. Op de centrale monitor slenterden drie jongens langs een vitrine met taarten. Ze namen in folie verpakte paaseieren uit een schap en speelden dat ze die elkaar cadeau deden. Een ei dat op de grond viel, werd vlug teruggelegd.

Robbert wees op een van de kleinere schermen en zei: ‘Sein jij Yvonne in? Dan ga ik de vloer op.’ Hij deed zijn oortje in, leidde de spiraaldraad via zijn nek naar de ontvanger in zijn binnenzak en liep de controlekamer uit. Met kleine pasjes daalde hij de trap af, stevende door een lange gang met verrijdbare stellingen vol kartonnen dozen tegen muren van ruwe betonklinkers, klapte zijn pasje tegen een zwart registratiekastje en schoot de winkel in.

‘Yvon staat bij Hoofd 1,’ zei Rachid in zijn oortje. ‘Ze zijn naar sport... Wachten we op een heterdaadje?’

‘Nee, ik ga me laten zien.’ Hij doorkruiste de afdeling herenmode, beklom wandelend een roltrap. In zijn broekzak gromde zijn telefoon; hij haalde het toestel tevoorschijn, constateerde dat Annabel een bericht voor hem had ingesproken.

Bij de kasten en tafels met sportschoenen vertraagde hij zijn tred. De jongens bogen de zolen van een paar designsneakers door. Een van hen, een knaap met een zwart baseballpetje, keek Robbert recht in het gezicht en wenste hem een goedemiddag. Ze gingen verder naar boven, naar beneden. Hij wandelde rustig achter hen aan. Yvonne was stoer, sterk en fit, maar van deze gasten kon ze er in haar eentje hooguit één tegelijk in bedwang houden.

‘Het blijft een mooie shop,’ zei de kleinste van de drie jongens voordat ze het winkelpand via de hoofdingang verlieten tegen Robbert.

‘Ja, man, bedankt voor de protection.’

‘Tot een volgend bezoek!’ zei de knaap met het petje.

Het alarm zweeg stil.

Yvonne en Robbert knikten naar elkaar. Terwijl zij richting chocolaterie liep, verdween hij via herenmode naar de coulissen. Zodra de deur zich achter hem in het slot had getrokken, belde hij zijn voicemail. Een verkoopster duwde een rek vol bungelende jassen en blouses onder plastic hoezen de goederenlift in. Een verrijdbaar massagraf. Annabel, die vier nachten bij haar ex had gelogeed, liet weten dat ze veilig thuis was. ‘Tot vanavond!’ Normaal gesproken stuurde ze als hij op zijn werk was een tekstbericht.

Het was bijna half zes. Nog anderhalf uur te gaan.

Hij trimde de trap naar de controlekamer op. Yvonne hield een paar grote chocolade-eieren voor de camera: ze waren gedeukt, als ingeslagen schedels. Volgens de patissiers waren er geen artikelen verdwenen. Yvonne overhandigde de beschadigde paaseieren aan een jongen met een bakkersmuts op en slenterde terug naar haar post. Rachid en Robbert keken de camerabeelden terug: zelfs in slow motion viel niet te zien of hun pappenheimers de eieren hadden ingedrukt. Rachid zei: ‘Ik denk dat ze op dievenpad waren. Vooral die pet.’

II

Omdat de motregen is gestopt, trekt Robbert zijn hardloopschoenen aan. Met Annabel op de fiets naast hem draaft hij langs rijwielpaden, het overdekte zwembad, een conferentiecentrum het parkbos in. Hier en daar bloeien speenkruid, narcissen, prunussen, kornoelje. Verder is het land nog kaal. Annabel draagt wanten. De ijsbaan is een weiland met lichtmasten eromheen. Struiken zijn takkenbossen. Voorbijzwevende bijen zijn op zoek naar de pollen van hazelaars en wilgen.

Op de terugweg verzamelt Annabel kastanjetakken die gemeentewerkers na het snoeien hebben achtergelaten in de berm. Als Robbert helpt ze onder haar snelbinders te knellen, vertelt ze dat Abra en zij misschien een weekeinde gaan logeren bij haar ex. ‘Ze is veel te jong om alleen te reizen.’

‘...’

‘Ben je d’r tegen?’

‘Nou, ik sta niet te juichen.’ Hij kent haar ex alleen van foto’s en een paar rottige verhalen. ‘We kunnen haar toch ook brengen en ophalen? Of jij alleen, als je dat beter vindt?’

‘Ik vind ’t fijner om erbij te zijn.’

‘Dan valt er weinig te bespreken.’

Thuis, in de keuken van Annabel, bereidt hij de poffertjes die hij Abra en haar hartsvriendinnetje heeft beloofd. Zodra hij een portie over hun

bordjes heeft verdeeld, grijpt hij de met olijfolie doordrenkte dot keukenpapier om de kuiltjespan opnieuw in te vetten en het gas hoger te draaien. Uit een doorzichtige plastic fles spuit hij de putjes vol beslag. Al snel slaat de damp van de bleke plasjes af. Hij reikt naar een vork en begint de nieuwe poffertjes vlug, voordat de onderkanten zwart blakeren, te keren. Het derde poffertje scheurt – waarbij het beslag eruit loopt, als ingewanden.

‘Echt lekker,’ zegt Abra als Robbert haar heeft bijgeschept.

‘Niet normaal,’ meent Emily.

‘Krijgen we nog meer?’

‘Deze portie is voor mij. En dan is ’t op.’

Met hun wijsvingernagel krabben de meisjes het aangekoekte laagje suiker en boter van hun bord. Borstplaat. Annabel eet een geroosterde volkorenboterham met pompoenpittenpasta. Als de meisjes naar buiten zijn, knipt ze de gewei-achtige kastanjetakken die ze heeft geraapt met een snoeischaar op maat en verdeelt ze over drie glazen vazen. ‘Dus je vindt ’t goed?’

‘Ik kan je moeilijk tegenhouden.’

De dagen lengen. Bladknoppen zwellen. De natuur herrijst. De avond voor vertrek, Robbert rijgt het afsluitkoord dat Abra voor het slapengaan per ongeluk uit haar rugzak heeft getrokken door de stalen ogen van de bovenrand, zegt Annabel: ‘Ik kan Abra niet alleen laten gaan, maar jou achterlaten vind ik ook moeilijk.’

III

Nog voor de deur van de hoofdingang achter de laatste klanten in het slot was gedraaid, verruilde hij pak en das voor spijkerbroek en leren jack en fietste, tegen zijn voornemen in, rechtstreeks naar het huis van Annabel. Bij de ingang van het lage flatgebouw staken reclamefolders uit de brievenbussen. Boven, binnen, lagen een paar ongeopende enveloppen op Annabels keukentafel. Abra’s rugzak stond op een houten stoel, het afsluitkoord hing los over de leuning.

‘Ik ben hier,’ riep Annabel. Hij liep de trap op, de woonkamer door, haar slaapkamer in. Ze zat, gehuld in badjas, haar laptop voor zich, in kleermakerszit op bed en deed een ademhalingsoefening. Hij liet zich op de bedrand zakken, legde zijn vingertoppen op Annabels jukbeenderen en duwde haar hoofd in haar nek – in de donkere holten schemerden bloedkorsten. Hij zuchtte en voelde voorzichtig aan haar neus om zich ervan te vergewissen dat die niet gebroken was.

Kalm hielp hij haar overeind, hij schoof haar badjas van haar schouders. Annabels lichaam was bezaaid met blauwe plekken, er plakte een druppel gestold bloed op een borst, confetti die de ochtend na het feest uit je haren valt. Toen ze de kamer door liep om haar reistas te pakken, trok ze met één been. Snikkend zei ze dat ze ervan overtuigd was geweest dat het goed zou gaan. Robbert vroeg of haar ex haar alleen had geslagen of dat hij haar ook had verkracht. Dat had hij niet. En hij had het ook niet geprobeerd. Hij was gewoon boos en verdrietig geweest omdat Abra en zij de volgende dag weer naar huis zouden gaan. ‘Hij voelde zich machteloos,’ zei ze. Na zijn woedeaanval had ze de hele nacht wakker gelegen.

‘Waarom heb je me gisteren niet meteen gebeld? Vannacht?’

‘Het was m’n eigen schuld.’

‘Hoezo? Heb jij hem eerst geslagen? Ben jij begonnen? An?’

‘Natuurlijk niet.’

‘Wat heb je dan verkeerd gedaan?’

Terwijl ze zachtjes huilde, keek Robbert naar de druppel bloed op de bolling van haar borst – een minitepel.

‘Waar is Abra?’

‘Bij Emily.’

‘Heeft hij haar ook geslagen?’

‘Wie?’

‘Abra.’

‘Nee.’

‘Gedreigd?’

‘Ook niet. Abra lag al op bed. Ze heeft nergens iets van gemerkt.’

‘Heeft hij haar ooit iets aangedaan?’

‘Nooit. Ik zweer ’t.’

Hij bleef even stil. Toen trok hij Annabel voorzichtig tegen zich aan. Ze rook naar zweet. ‘Oké,’ zei hij, ‘wat is z’n adres?’ Ze aarzelde, hij liep naar de smartphone op de lage salontafel in de woonkamer. Ze hinkte achter hem aan, naakt, en zei: ‘Hij doet ’t nooit meer, dat weet ik zeker.’

‘Niet bang zijn. Ik ga alleen praten, oké?’

Ze knikte.

‘Je belt of mailt ’m niet. En als hij jou belt, zeg je niet dat ik naar ’m op weg ben. Ik ga eerst Abra halen.’

Hij liep op een draf naar het huis van Emily, zag in één oogopslag dat Abra niets mankeerde. Terwijl ze rustig naar huis wandelden, vroeg hij haar hoe het bij haar vader was geweest.

‘Goed, hoor.’

‘Waren Annabel en je vader een beetje aardig voor elkaar?’
‘Best wel.’

Abra en Robbert tekenden samen een uil. Pas toen Annabel zich had gedoucht en aangekleed, fietste hij naar zijn eigen huis. Annabel had het adres van Herbert voor hem op een papiertje geschreven. Robbert stapte in zijn auto en schoot de wijk uit. Het was rustig op de snelweg. Over het gegrom van de motor klonk een dancetrack uit zijn smartphone – de tik van de drumcomputer was de vlakke hand van een bokstrainer op de wang van zijn kampioen. Hoe dichterbij de IJssel naderde, hoe meer hij begon te tobben. Waarom hadden Annabel en hij afgesproken tijdens het weekeinde geen contact te hebben? Was dat een vergissing geweest? Had hij Annabel haar ellende kunnen besparen? Waarschijnlijk niet. Haar ex had werk, regelmaat. Het leek erop dat hij rustiger was geworden. En hij had het recht om zijn dochter te zien, toch? Evengoed voelde Robbert zich verantwoordelijk. Ze ging nooit meer naar Herbert, dat sprak vanzelf. Hij zou het haar gewoon verbieden.

In Klein Hanzestad parkeerde hij twee straten achter die van Herbert. Hij had de afstand, ruim een uur rijden, in drie kwartier afgelegd. Hij rekte zich uit en maakte een korte wandeling om de buurt te verkennen. Bakstenen rijtjeshuizen, een buurtcafé met uithangbord. Glasbakken. Papiercontainers. Het rook naar saffraan en gebakken eieren. Hij liep een grote, stille supermarkt in en kocht bij de servicecounter een pakje kauwgum. Daarna telefoneerde hij met Annabel. Ze klonk evenwichtig. Herbert had haar tien minuten geleden gebeld om zich te verontschuldigen voor vannacht. Ze had hem aangehoord en niet gezegd, hoe achterbaks dat ook voelde, dat Robbert naar hem onderweg was. ‘Mooi,’ zei Robbert. ‘Rustig aan daar. Tot straks.’

Hij liep Herberts straat in, het betegelde tuinpad op en belde aan. Achter het raam stond een potplant met dikke, puntige bladeren en één grote roze bloem. Zodra de voordeur in beweging kwam, stapte Robbert met de openzwaaiende deur mee naar binnen en greep Herbert – donkere krullen, verstandige ogen: hij herkende hem van de foto’s – met rechts bij diens gezicht, duwde hem tegen de kapstok en sloeg hem, zijn hak had de deur dichtgetrapt, met de vuist een paar keer in de zij. Zonder hem op adem te laten komen sleurde Robbert hem van de hal naar de woonkamer en trok, terwijl Herbert ineenkromp op de vloer, de gordijnen dicht.

Robbert ontstak plafondspots en een staande lamp en trok Herbert overeind. Met twee handen schudde hij hem zo stevig door elkaar dat zijn

sweatshirt, sokken, spijkerbroek zowat van zijn lijf trilden; hij smeed hem met zijn hoofd tegen de grijze kussens van een driezitsbank, legde zijn hand op Herberts mond en kneusde met een voltreffer minstens drie van zijn ribben. Hij plantte zijn elleboog op Herberts schouder, gaf hem, terwijl hij van de bank op de parketvloer gleeed, een knietje. Hij stompte hem opnieuw op zijn ribben, op zijn bovenbenen en zijn kuiten – hoe graag Herbert dit bezoek ook zou willen vergeten, zijn lichaam zou hem er de komende weken keer op keer aan herinneren, bij iedere stap, telkens als hij ging verzitten of verliggen. Robbert gooide hem heen en weer, tegen de meubels, over de grond, wierp stoelen en planten omver, zodat Herbert straks, de ravage overziend, het gevoel zou hebben ternauwernood aan veel ernstiger letsel te zijn ontsnapt.

Voor hij het huis verliet, trok Robbert zijn riem uit zijn broekband, hield de koude stalen pin van de gesp tegen Herberts oogbol en zei: ‘Als je Annabel nog één keer aanraakt, of zelfs maar beledigt of bedreigt, prik ik eerst je ogen eruit en sla ik je daarna volkomen kreupel. Duidelijk?’

Onderweg naar zijn Ford brak hij het nieuwe pakje kauwgum aan en berichtte Annabel dat hij terug naar Domrecht kwam. Op de snelweg zette hij muziek aan en meteen weer uit. Het zweet brak hem uit. Hij baalde van zichzelf... van zijn amateurisme... als hij iets had geleerd dan was het dat aan de inzet van geweld protocollen waren verbonden... en nu had hij zomaar wat gedaan... Zoals hij zichzelf op de heenweg had verweten dat hij het afgelopen weekeinde te goed van vertrouwen was geweest, zo zat 't hem nu dwars dat hij zonder duidelijk plan verhaal was wezen halen. Zijn klappen hadden, op een bepaalde manier, ook Abra geraakt. Vijftig procent van haar genen was afkomstig van de man die hij zware kneuzingen had bezorgd. Hij was kwaad op Annabel, kwaad op Herbert, kwaad op zichzelf.

Noodgedwongen, alle plekken waren bezet, parkeerde hij twee straten van zijn huis. Binnen draaide hij een literblik kippensoep open en dronk het, koud, in één keer leeg. Daarna nam hij een douche. Hij pakte de bloemen die hij gisteren voor Annabel had gekocht uit de emmer met water die in de gootsteen stond en verliet het huis. De fietstocht door de vochtige avond ontspande hem.

In het trappenhuis van Annabels flat stroomde een kat de betonnen treden af die hem, een en al fluwelen souplesse, voorbijglipte zodra hij zijn vrije hand naar haar uitstreckte. Annabels huis deelde een steegachtige hal met de flat ernaast, waar hij staande werd gehouden door Annabels zee-

bonk van een buurvrouw. Lang, touwig, donkerblond haar hing als zee-wier om haar ronde hoofd. Ze had een dikke neus met grove poriën, grote lichtblauwe ogen. Brede schouders, dikke bovenarmen in een donkerblauwe trui. Ze droeg de kat die hem ontweken had en praatte Robbert bij over haar knie; volgens haar huisarts zweefde er een los stukje kraakbeen in. ‘Misschien iets met de meniscus,’ zei ze. Ze ging ervan uit dat het vanzelf genas. ‘Ik heb ’t niet zo op ziekenhuizen. Zijn die bloemen voor je vriendin? Doe je haar de groeten?’

Annabel zat in de woonkamer; ze was bleek en onder haar ogen scheidde donkere kringen. Abra lag op bed. Op een schoteltje op de salontafel smeulde wierook. Annabel vroeg niet hoe het was gegaan. Ze fluisterde dat dit, met Herbert praten, het stomste was wat hij had kunnen doen: Herbert kon al niet tegen zijn verlies met spelletjes, laat staan met relaties... Hij zou hun huizen in brand steken. Ze trilde, hyperventileerde. ‘Het gaat verkeerd, het gaat verkeerd,’ hijgde ze. Robbert probeerde haar met een aanraking te kalmeren, maar ze leunde naar achteren, sloot haar ogen, trilde over haar hele lijf – alsof ze nu ook van hem klappen verwachtte. Hij trok een wollen deken van de bank en sloeg die om haar heen. ‘Je ex maakte geen gevaarlijke indruk,’ zei hij.

‘Als ’r ooit iets met jou gebeurt, dan weet ik wie ’t gedaan heeft.’

‘Dan is ’t voor onze man in Klein Hanzestad niet te hopen dat ik ooit verongeluk.’

Hij verzekerde haar dat Herbert en hij een goed gesprek hadden gevoerd en dat Herbert hem beloofd had dat hij haar nooit meer zou kwetsen. Daarna liep hij de trap af naar de keuken, sneed de bloemen bij en zette kamillethee. Terwijl Annabel naar de herhaling van een talkshow staarde, ruimde hij vaatwerk op en reeg het losgetrokken afsluitkoord van Abra’s rugzak weer door de stalen ogen van de bovenrand. Hij tilde de vaas met bloeiende kastanjetakken van de keukentafel naar de vensterbank en float zachtjes naar Annabel. Ze zaten al een tijdje stilzwijgend thee te drinken toen Abra in haar donkerblauwe pyjama, die was bezaaid met zilverwitte sterren, uit bed kwam om te zeggen dat ze honger had.

‘Zullen we even naar de McDonald’s gaan?’ zei Robbert.

Annabel zei gauw dat hij een grapje maakte.

‘Je drinkt uit mijn mok,’ zei Abra tegen Robbert.

‘Ik doe heel voorzichtig.’

‘Weet ik.’

[2] hier tekenen

Hoewel hij de gemeenplaats dat je alles in 't leven een keer moet meemaken altijd van harte had onderschreven, had hij nooit bevroed dat onder dat 'alles' ook een faillissement kon worden begrepen. Maar nu hij daar eenmaal middenin zat, genoot hij er met volle teugen van. Zelfs de eigenaar van het cateringbedrijf, die tot een half jaar nadat ze de laatste rekening hadden voldaan dozen met broodjes was blijven bezorgen en die zich met tranen van verdriet en frustratie in de ogen was komen beklagen op Romans huisadres, was hij dankbaar voor de kostelijke aanblik van diens verslagen gezicht. 'God,' zei Roman tegen zijn oudste zoon, 'het is werkelijk jaren geleden dat ik 't zo naar m'n zin heb gehad.'

'Failliet gaan: dat had je veel eerder moeten doen.'

'Jij zegt het.'

'Champagne!'

Failleren was doodeenvoudig. Zware verplichtingen plus een paar momenten van onvoorzichtigheid, meer vroeg 't niet. Was het vrolijke geruis van juridische en fiscale documenten eenmaal in gang gezet, dan kon je je jasje losknopen en de voorstelling rustig uitzitten. Alleen toen hij met de curator over de verlaten verdiepingen van zijn kantoor liep om haar wegwijs te maken in de archieven, voelde hij, vooral bij 't zien van bureaus vol verwelkte boeketten, een melancholische zwaarte door z'n lijf trekken. Te-loorgang. Vergankelijkheid.

II

Met de administratief-fiscale nasleep van zijn faillissement had Roman evenmin weinig te schaften. Daarover ontfermden zich curatoren en employés van de zakenbank, en er was ook een jongen bij betrokken van het accountantskantoor dat zich al jaren bezighield met Romans privéfinanciën. 'Mooi. Laat mij 'r maar buiten. Als ik rode cijfers wil zien, kijk ik wel op de display van m'n wekkerradio.'

'Dit akkefietje gaat jou hooguit een uurtje per week kosten,' zei boek-

houder Jeroen, die een paar oude belastingaanslagen bij Roman thuis kwam ophalen. ‘Ik verwacht sowieso weinig gevolgen voor je privé-situatie, dus je kunt ook gewoon helemaal stoppen met werken.’

‘Jeetje,’ zei Roman, ‘wat ga ik de rest van de tijd dan doen?’

‘Volgens mij mag je dat helemaal zelf weten... Misschien moet je ’t zien als zo’n ouderwetse grote vakantie?’

‘Grote vakanties waren leuk omdat je op ’n bepaald moment weer naar school moest.’

‘...’

‘Nou ja... Eindelijk tijd om in therapie te gaan, haha!’

‘Veel ondernemers krijgen na een faillissement inderdaad te kampen met psychische klachten, bijvoorbeeld door enorme schuldgevoelens vanwege alle mensen die door hun fouten werkloos zijn geworden.’

‘Eerlijkheidshalve gebiedt de waarheid mij op te biechten dat ik daar totaal niet mee zit.’

Ze lachten. Jeroen droeg het T-shirt met *I love my bookkeeper* dat Roman hem ooit cadeau had gedaan. Roman kwam overeind en verschaftte hun beiden een tweede rondje koffie en taart. Terwijl Jeroen gestaag zijn kwarkpunt naar binnen werkte, speelde Roman met een paperclip die wat documenten en tabellen bij elkaar had gehouden. Het was alsof hij bij de notaris was geweest om een overbodige erfenis op te strijken. Een fortuin aan vrije tijd. Een astronomisch lege agenda. Wat moest je d’r mee? ‘Dus ik kan de hele dag als een grijze duif op een tak gaan zitten koeren en koeke-loeren? Of verkleed als cliniclown een beetje op de golfbaan rondhangen?’

‘Jij kan vast iets originelers bedenken? Waarom begin je geen nieuw bureau?’

‘t Lijkt me sterk dat ik daar nog financiers voor vind.’

‘Moet je niet zeggen... Tegenwoordig is failleren een pre... In dat opzicht zijn we Amerika achternagegaan.’

‘Ik weet niet of ik dat goed nieuws vind. En voorlopig ben ik de reclame wel beu. Kan ik niet bij jullie aan de slag?’

‘Als wat?’

‘Als boekhouder. Dat is toch jullie business?’

Jeroen fronste, waarschuwde dat je wel het karakter voor de accountancy moest hebben en zette punctueel uiteen welke opleidingen je moest volgen en welke verantwoordelijkheden er kwamen kijken bij het opstellen van, bijvoorbeeld, een winst-en-verliesrekening.

‘Je mag niet gewoon een beetje schatten? Je moet al die bedragen echt heel precies gaan zitten optellen?’

‘Zeker, en dat vraagt zitvlees!’
‘Ik zal ’t rustig laten bezinken.’
‘Dat is altijd verstandig.’

Monter, dronken van toekomstperspectieven en vage verantwoordelijkheden namen ze afscheid, alsof Jeroen op kraamvisite was geweest. ‘Tot nooit meer ziens,’ riep Roman hem na. Maar een paar dagen later kreeg hij een barrage aan telefoontjes van belastinginspecteurs, daarop volgden brieven van de curatoren en een bericht van Jeroen die dringend wilde afspreken, omdat hij toch niet helemaal wijs werd uit de geldstromen tussen Romans verschillende bv’s en privérekeningen. Op dinsdagochtend, Esther was naar haar werk, de jongens op school, ketende Jeroen zijn fiets, ondanks de regen stipt om de afgesproken tien uur, aan de reling voor Romans grachtenpand. Koffie en lekkernijen sloeg hij af. Met een bezorgd gezicht begon hij ordners open en dicht te slaan en ingewikkelde vragen te stellen.

‘Ik hoor ’t al,’ zei Roman. ‘Hier gaan we samen niet uit komen. Heb je al contact gehad met Laura?’

III

Na een bewolkte ochtend was de zon glorieus doorgebroken. De straat, hoge huizen aan weerszijden, was schoon en strak als de vloer van een balzaal. Door de choreografie van jakkerende fietsers, voetgangers, bussen en personenauto’s danste hij, solist in het dikkerdjesballet, zijn vijftigerslijf naar de overkant. Hij belde aan, meldde zich bij de receptie en kreeg te horen dat Laura een afspraak buiten de deur had. Hij greep zijn telefoon: ‘Ik sta op kantoor, maar jij blijkt een afspraak buiten de deur te hebben.’

‘Ja, met jou. Jij wilde in de stad afspreken.’

‘Huh?’

‘Moeilijk hè, zelf je agenda bijhouden? Zal ik naar kantoor komen?’

‘Mail me de locatie. Zit je op loopafstand?’

‘Ik zou de stadsbus pakken. De meter loopt.’

‘Als ik verdwaal, verhaal ik de kosten op jou.’

Neuriënd kuierde hij naar het café.

‘Lamswol en borsten,’ zei hij, terwijl hij Laura de hand schudde. ‘Wat blijft dat toch ’n heerlijke combinatie.’

‘Seksisme en senioriteit. Welk een dubieuze cocktail.’

‘Ik ben vast de enige cliënt aan wie je je in vrijetijdskleding vertoont?’

‘De enigste. Ik heb een halve thuiswerkmiddag gepland.’